

Europa

EUROPESE ANALYSECEL – VERSLAG VAN DE EUROPESE COMMISSIE

VERSLAG OVER DE SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID – 17DE VERSLAG “DE WETGEVING
VERBETEREN 2009”

COM (2010) 547 (INGEDIEND DOOR DE EUROPESE COMMISSIE OP 8 OKTOBER 2010)

STAND VAN ZAKEN

Dit is het zeventiende verslag over de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid en ook het eerste sinds de inwerkingtreding op 1 december 2009 van het Verdrag van Lissabon.

- Zie voor meer informatie over de kwaliteit van de Europese regelgeving en de thematiek «De wetgeving verbeteren» de mededeling COM (2010) 5431 «Slimme regelgeving in de Europese Unie».

STREKKING VAN DE BEGINSELEN

Subsidiariteit en evenredigheid zijn fundamentele beginselen van de Europese wetgeving die in de punten 3 en 4 van artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) zijn gedefinieerd.

De procedure terzake wordt beschreven in het Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid als bijlage aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:310:0207:0209:NL:PDF>

Subsidiariteit is het basisbeginsel dat in aanmerking komt voor een antwoord op de vraag: wie van de Unie of de lidstaten moet handelen?

In de gevallen waarin bij de Verdragen op een bepaald gebied een bevoegdheid aan de Unie wordt toegedeeld die zij met de lidstaten deelt, wordt gesteld dat de Europese Unie enkel subsidiair optreedt.

In zulke gebieden als interne markt, milieu, vervoer, energie of consumentenbescherming (zie artikel 4 VWEU) mag de Unie alleen maar handelen indien de lidstaten de doelstellingen niet op afdoende wijze kunnen bereiken (noodzakelijkheidstoets) of indien zij de doelstellingen beter kan bereiken (toets van de toegevoegde waarde of van de vergelijkende doeltreffendheid).

Evenredigheid is het beginsel dat in aanmerking komt voor een antwoord op de vraag: hoe wordt er opgetreden (wat moeten de vorm en de aard van het optreden van de EU zijn)?

De Europese Unie moet in ieder gebied handelen op een wijze die niet verder gaat dan wat nodig is om de doelstellingen van het Verdrag te verwezenlijken. Dit geldt zowel voor haar exclusieve bevoegdheden als voor de met de lidstaten gedeelde bevoegdheden.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0543:FIN:NL:PDF>

Bij ieder besluit moet de voorkeur uitgaan naar de minst dwingende keuze. Bijvoorbeeld «wordt de voorkeur gegeven aan richtlijnen boven verordeningen en aan kaderrichtlijnen boven gedetailleerde maatregelen»².

TOEPASSING VAN DE BEGINSELEN

De Europese Commissie en de andere EU-instellingen moeten de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid naleven.

De Commissie past deze beginselen toe op verschillende wijzen: subsidiariteit en evenredigheid worden onderzocht in het kader van de **effectbeoordelingen** die de Commissie voor al haar belangrijke maatregelen opstelt, en zij worden opgenomen in de memoranda van toelichting en de overwegingen van wetgevingsvoorstellen.

De Raad voor Effectbeoordelingen³ (*Impact Assessment Board*) controleert de kwaliteit van deze analyses. In 2009 bracht deze Raad aanbevelingen over subsidiariteit en evenredigheid uit in 27 van de 79 effectbeoordelingen, d.w.z. in 34% van de gevallen.

In het kader van het Werkprogramma van de Europese Commissie voor 2011 wordt voorzien dat de Raad voor Effectbeoordeling een positief advies geeft vooraleer een voorstel ter beslissing aan de Europese Commissie kan worden voorgelegd (zie de mededeling COM (2010) 623⁴ en onze synthesefiche daarover).

Hierna volgt een overzicht van de Commissievoorstellen die in 2009 aanleiding hebben gegeven tot **twijfels** vanwege de medewetgevers (de Raad en het Parlement) en belangstellenden in verband met subsidiariteit en/of evenredigheid:

- de Richtlijn consumentenrechten;
- de Richtlijn heffingen ter beveiliging van de luchtvaart;
- de Richtlijn energieprestaties van gebouwen;
- de Richtlijn bodembescherming;
- de Richtlijn grensoverschrijdende gezondheidszorg;
- de Richtlijn normen voor menselijke organen bestemd voor transplantatie;
- de Richtlijn gelijke behandeling buiten de arbeidsmarkt;
- de voorstellen over de stedelijke mobiliteit ("Groenboek over een nieuwe stedelijke mobiliteitscultuur" en het "Actieplan stedelijke mobiliteit").

² Zie punt 6 van het Protocol nr. 30 betreffende de toepassing van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel, in bijlage aan het Verdrag van Amsterdam van 2 oktober 1997 (Publicatieblad C 340/01 van 10 november 1997).

³ http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2010_en.htm

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0623:FIN:NL:PDF>

MEDEWERKING MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

De Commissie heeft in 2006 een **politieke dialoog** met de nationale Parlementen opgestart waarbij zij de nationale Parlementen al haar wetgevingsvoorstellen toezendt (het zogenaamde «Barroso-initiatief»; zie daarover de mededeling COM (2006) 211).

Sindsdien is het aantal adviezen die de nationale Parlementen aan de Europese Commissie toegezonden hebben, ieder jaar toegenomen: 53 in 2006, 115 in 2007, 200 in 2008 en 250 in 2009.

Minder dan 25 van de 250 adviezen in 2009 bevatten opmerkingen over subsidiariteitskwesties.

De Europese Commissie beschouwt de regeling van de subsidiariteitscontrole en de politieke dialoog als twee zijden van dezelfde medaille, waarbij de eerstgenoemde een onderdeel is van een ruimere politieke relatie tussen de Commissie en de nationale Parlementen.

Met de versterkte rol die door het Verdrag van Lissabon aan de nationale Parlementen toegekend wordt, is het debat over subsidiariteit en evenredigheid nu nog rijker.

De nationale Parlementen hebben het recht om aan de Commissie **een met redenen omkleed advies** te bezorgen indien zij van oordeel zijn dat het subsidiariteitsbeginsel in een bepaald wetgevingsvoorstel niet wordt nageleefd.

De adviezen van de nationale Parlementen worden samen met de antwoorden van de Commissie op een speciale pagina van de Europa-website gepubliceerd:

- http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/npo/index_nl.htm

De nationale Parlementen hebben ook een website uitgewerkt (*Interparliamentary EU Information Exchange*) waarop zij hun adviezen over ontwerpen van wetgevingshandelingen van de Europese Commissie kenbaar maken:

- <http://www.ipex.eu/ipex/cms/home>

WERKZAAMHEDEN VAN DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Overeenkomstig artikel 37bis van het Reglement van de Kamer kunnen de leden van de Kamer een advies uitbrengen betreffende subsidiariteit en evenredigheid over de ontwerpen van wetgevingshandelingen die door de Europese Commissie aangenomen werden.

http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/reglement_NL_07_2010.pdf

In 2009 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers **subsidiariteitsadviezen** over volgende ontwerpen van wetgevingshandelingen uitgebracht:

- voorstel inzake de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor menselijke organen bestemd voor transplantatie;
 - <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/1766/52K1766001.pdf>
- initiatief betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures;
 - <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/2523/52K2523001.pdf>
- betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en authentieke akten op het gebied van erfopvolging en betreffende de instelling van een Europese erfrechtverklaring.
 - <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/2330/52K2330001.pdf>

Onlangs werd er nog een subsidiariteitsadvies uitgebracht over de ontwerpen van overeenkomsten inzake de verwerking en overdracht van persoonsgegevens van luchtvaartpassagiers tussen de EU en Australië, enerzijds, en tussen de EU en Amerika, anderzijds.

- <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/2536/52K2536001.pdf>

NADERE INFORMATIE

U kan de tekst van het verslag van de Commissie over subsidiariteit en evenredigheid - 17de verslag «De wetgeving verbeteren» 2009 via hiernavolgende link raadplegen:

- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0547:FIN:NL:PDF>

Zie ook in verband met deze thematiek de mededeling COM (2010) 291⁵ over de betrekkingen tussen de Europese Commissie en de nationale parlementen (en onze synthesefiche daarover).

Eurovoc-descriptoren: toepassing van het communautaire recht, subsidiariteitsbeginsel, werking van de instelling, verslag over de werkzaamheden

Redactie: Laurent Pottier, 21.01.2011

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0291:FIN:NL:PDF>